

بحرانی وخیم با اثرات خانمان سوز بر جهان کار

بحران کرونا و جهان کار (سازمان بین‌المللی کار - ویرایش دوم - ۷ آوریل ۲۰۲۰)

International
Labour
Organization

ترجمه و تدوین: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی
با همکاری نمایندگی ایران در سازمان بین‌المللی کار - ۲۰ فروردین ۱۳۹۹

مقدمه:

سازمان بین‌المللی کار در اولین گزارش رصد خود از بحران اقتصادی و کارگری ایجاد شده توسط همه‌گیری COVID-19 اعلام کرد بیکاری جهانی ۲۵ میلیون نفر افزایش خواهد یافت. ویرایش دوم این گزارش در تاریخ ۷ آوریل ۲۰۲۰ منتشر شد که در آن اطلاعات و تحلیل دقیق‌تری از اثر کرونا بر فعالیت اقتصادی در بخش‌های مختلف ارائه داده است که می‌تواند برای سیاست‌گذاران، پژوهشگران و فعالین مدنی بسیار مفید باشد. مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی نهمین گزارش خود پیرامون بحران کرونا را به ترجمه و تدوین این گزارش اختصاص داده است.

پیام‌های کلیدی

- از اولین گزارش رصد سازمان بین‌المللی کار، شدت و فراگیری جهانی بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ افزایش یافته است. تعطیلی‌های کامل یا جزئی مشاغل در حال حاضر تقریباً ۲,۷ میلیارد کارگر را تحت تأثیر قرار می‌دهد که این تعداد ۸۱ درصد از نیروی کار جهان را شامل می‌شود.
- در وضعیت فعلی، کسب و کارها در تعدادی از بخش‌های اقتصادی با ضررهای فاجعه بار روبرو هستند، که مخصوصاً در میان شرکت‌های کوچکتر عملیات و توان مالی آن‌ها را تهدید می‌کنند. این در حالی است که میلیون‌ها کارگر از نبود درآمد و تعدیل‌ها آسیب می‌بینند. تأثیر این ویروس بر روی فعالیت‌های درآمدزا مخصوصاً بر روی کارگران حمایت نشده و آسیب‌پذیرترین گروه‌ها در اقتصاد غیررسمی بسیار ناخوشایند است.
- کاهش اشتغال در بسیاری از کشورها در یک مقیاس بزرگ (و بی‌سابقه) شروع شده است. در نبود سایر داده‌ها، تغییرات در ساعات کاری، که تعدیل و سایر کاهش‌های موقتی در زمان کار را بازتاب می‌دهد، تصویر واضح‌تری را از واقعیت دردناک

SOCIAL SECURITY
RESEARCH INSTITUTE

گزارش نهم
WWW.SSOR.IR

۱

وضعیت بازار کار فعلی ارائه می‌دهد.

- ◀ با استفاده از این روش، همانند ۱ آوریل ۲۰۲۰، برآوردهای جدید جهانی سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد که ساعات کاری در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ تا ۶,۷ درصد کاهش می‌یابد، که معادل ۱۹۵ میلیون کارگر تمام وقت است.
- ◀ شمار نهایی سالانه از دست دادن شغل در سال ۲۰۲۰ به تحولات همه‌گیری و اقدامات انجام‌گرفته برای کاهش تأثیرات آن بسیار وابسته است. به این دلیل، سازمان بین‌المللی کار رصد وضعیت را ادامه خواهد داد و به طور مستمر برآورد کاهش ساعات کاری و کاهش اشتغال معادل آن را به‌روز رسانی می‌کند.
- ◀ سازمان بین‌المللی کار تخمین می‌زند که ۱,۲۵ میلیارد کارگر (۳۸ درصد از نیروی کار جهان) در بخش‌هایی شاغل‌اند شده‌اند که در حال حاضر با کاهش شدید در تولید و ریسک بالای تعدیل نیروی کار روبرو هستند. بخش‌های اصلی شامل کسب و کار خرده‌فروشی، خدمات اسکان و غذا و تولید هستند.
- ◀ به‌طور ویژه در کشورهای با درآمد پایین و متوسط، بخش‌هایی که شدیداً ضربه خورده‌اند کارگران زیادی را در بخش‌های غیررسمی و با دسترسی محدود به خدمات بهداشتی و حمایت اجتماعی به خود اختصاص داده‌اند. بدون اقدامات سیاستی مناسب، کارگران در معرض ریسک بالای فقر خواهند بود و چالش بیشتری را در بازیابی معیشت خود در دوره بهبود تجربه خواهند کرد.
- ◀ افرادی که به کار در فضاهای عمومی (مخصوصاً کارگران بخش بهداشت) ادامه می‌دهند در معرض ریسک بهداشتی و اقتصادی زیادی خواهند بود. در بخش بهداشت، این وضعیت زنان را به‌طور نامتناسب تحت تأثیر قرار می‌دهد.
- ◀ در حقیقت مهم نیست در کجای جهان و در کدام بخش، این بحران تأثیر زیادی بر روی نیروی کار دنیا می‌گذارد. واکنش‌های سیاستی باید به منظور حمایت از معیشت و کسب و کارهای آسیب‌پذیر از نظر اقتصادی کمک فوری را به کارگران و شرکت‌ها (مخصوصاً در بخش‌هایی که شدیداً ضربه خورده‌اند و کشورهای در حال توسعه) برسانند و پس از کنترل بیماری همه‌گیر، وضعیت را برای یک بهبود فوری و پر از شغل تضمین کنند.
- ◀ باید از منابع عمومی محدود برای تشویق شرکت‌ها به حفظ و/یا ایجاد شغل استفاده کرد.

زمینه: بحران وخیم با اثرات خانمان‌سوز بر روی جهان کار

در طول ۲ هفته گذشته، شدت و فراگیری جهانی بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ افزایش یافته است و تأثیر زیادی بر روی بهداشت عمومی داشته و شوک‌های بی‌سابقه به اقتصاد و نیروی کار وارد کرده است. این بدترین بحران جهانی پس از جنگ جهانی دوم است.

پس از ارزیابی اولیه سازمان بین‌المللی کار در ۱۸ مارس، عفونت جهانی کووید-۱۹ به بیش از شش برابر رسیده و تعداد مبتلایان در تاریخ ۳ آوریل ۲۰۲۰ به ۱,۰۳۰,۶۲۸ رسید؛ ۴۷,۶۰۰ نفر دیگر زندگی خود را از دست داده‌اند و آمار کل فوتی‌ها به ۵۴,۱۳۷ رسیده است. بسیاری از کشورها سیاست فاصله‌گذاری اجتماعی را برای کاهش سرعت انتشار ویروس با هدف پیشگیری از نتایج فاجعه‌بار بر روی سیستم بهداشت ملی و به حداقل رساندن فوتی‌ها در پیش گرفته‌اند.

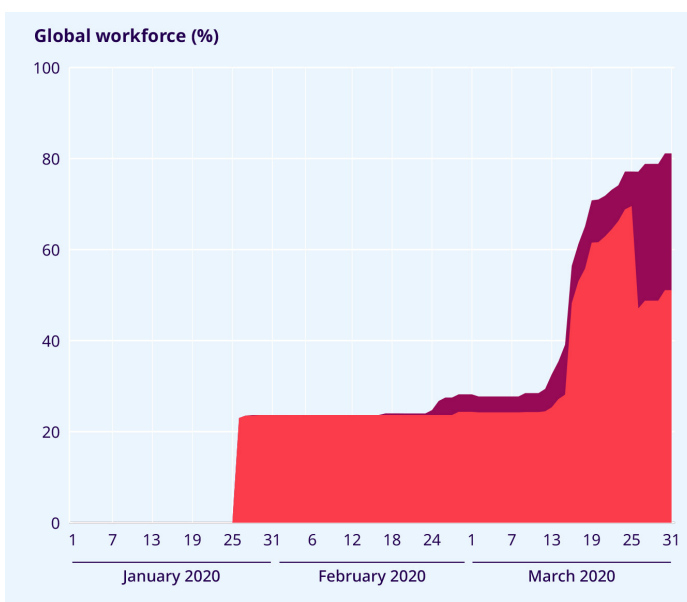
تعطیلی و اختلال در مشاغل مرتبط، محدودیت‌های سفر، تعطیلی مدارس و سایر اقدامات مهارکننده تأثیرات ناگهانی و شدیدی را بر روی کارگران و شرکت‌ها گذاشته‌اند. برآوردهای سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد که تعطیلی محل کار در

هفته‌های گذشته سرعت زیادی داشته است که ۸۱ درصد از نیروی کار جهانی در کشورهایی با تعطیلی اجباری یا توصیه‌ای زندگی می‌کنند (شکل ۱). اشتغال در کشورهایی با تعطیلی اجباری یا توصیه‌ای ۸۷ درصد از نیروی کار کشورهای با درآمد متوسط به بالا و ۷۰ درصد از نیروی کار در کشورهای با درآمد بالا را شامل می‌شود. اکنون کووید-۱۹ کشورهای درحال توسعه را نیز متاثر می‌کند که منابع و ظرفیت‌های بسیار محدودی دارند.

بحران کووید ۱۹ از طریق ایجاد اختلال اقتصادی گسترده نیروی کار جهانی ۳,۳ میلیاردی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. کاهش‌های حاد و غیرقابل پیش‌بینی در فعالیت اقتصادی باعث کاهش چشمگیر اشتغال، از نظر تعداد مشاغل و مجموع ساعات کار، می‌شود. فعالیت اقتصادی در کل بخش‌ها در بسیاری از کشورها شدیداً محدود شده است و منجر به کاهش شدید جریان درآمد برای بسیاری از مشاغل شده است. با افزایش تعطیلی کامل و جزئی اعمال شده که عملیات تجاری و تحرک اکثر کارگران را محدود می‌کند، کار برای عده زیادی محدود شده است و عده‌ای دیگر تغییرات بسیار چشم‌گیر را در روش کاری خود مشاهده کرده‌اند. مداخلات شدیداً بسیاری از فعالیت‌های بخش خدمات (خدمات غذایی و اسکان، کسب و کار خرده‌فروشی و ...) را تحت تأثیر قرار داده‌اند، در حالی که تولید با اختلال در زنجیره عرضه (به عنوان مثال، بخش اتومبیل) و کاهش حاد در تقاضا برای کالا روبرو شده است.

شکل ۱. اشتغال در کشورهایی با تعطیلی محل کار

■ سهم از شاغلین جهان ساکن کشورهایی که بسته بودن محل کار را توصیه کرده‌اند.
 ■ سهم از شاغلین جهان ساکن کشورهایی که بسته بودن محل کار را الزامی کرده‌اند.
 توجه: سهم از شاغلین جهان ساکن کشورهایی که بسته بودن محل کار را توصیه کرده‌اند با کشورهای که بسته بودن محل کار الزامی کرده‌اند جمع شده است.

تأثیرات کووید-۱۹ بر روی اشتغال عمیق، فراگیر و بی‌سابقه است. تغییرات اشتغال به طور معمول با تأخیر از رکود اقتصادی تبعیت می‌کند (به‌عنوان مثال، افزایش میزان بیکاری را بدنبال بحران اقتصادی سال ۲۰۰۹ نگاه کنید). در بحران فعلی، بیکاری مستقیماً تحت تاثیر نتیجه تعطیلی‌ها و سایر اقدامات و با دامنه بیشتری از حالت پیش‌بینی شده در لحظه شروع همه‌گیری (از جمله زمانیکه اولین گزارش رصد سازمان بین‌المللی کار آماده شد) قرار گرفته است. به این دلیل، گزارش دوم رصد برآوردهای جهانی، منطقه و بخشی جدیدی را ارائه می‌دهد که هدف آن نشان دادن تأثیر این بحران (مخصوصاً از نظر تأثیرات اقدامات مهارکننده) در حال حاضر است. با این وجود، عدم اطمینان از تحولات بعدی این بحران دلالت بر

آن دارد که این برآوردهای به‌روزشده بهترین نمایش ممکن از اثرات کنونی همه‌گیری بر روی بازارهای کار بر اساس داده‌های موجود هستند.

شدیدترین بحران پس از جنگ جهانی دوم: کاهش اشتغال در سراسر جهان به سرعت در حال افزایش است

برای نشان دادن دقیق‌تر ویژگی‌های فعلی بحران کووید-۱۹، روش سازمان بین‌المللی کار برای ایجاد تخمین‌های جهانی به منظور ارائه ارقام به روزرسانی شده در مورد تأثیر بر روی بازار کار بازبینی شده است. تازه‌ترین تخمین‌ها بر اساس مدل «کنون بینی» جدید سازمان بین‌المللی کار است، که بر داده‌های اقتصاد و بازار کار در «ریل تایم»^۲ برای پیش‌بینی کاهش ساعات کار در ۳ ماهه دوم سال ۲۰۲۰ متکی است (براساس داده‌های موجود در ۱ آوریل).

برآوردهای جهانی با مدل «کنون بینی» سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد که این بحران یک کاهش بی‌سابقه را در فعالیت اقتصادی و زمان کار ایجاد کرده است. همانند ۱ آوریل ۲۰۲۰، برآوردها نشان می‌دهند که ساعات کاری در ۳ ماهه فعلی (۳ ماهه دوم) تا حدود ۶٫۷ درصد کاهش خواهد یافت، که معادل ۱۹۵ میلیون کارگر تمام وقت است (با فرض ۴۸ ساعت کار در هفته). این نشان می‌دهد که بسیاری از کارگران با کاهش درآمد و فقر بیشتر مواجه می‌شوند، حتی اگر بتوانند فعالیت‌های جایگزین را پیدا کنند (مثلاً بازگشت به کشاورزی در یک ناحیه روستایی). بیشترین کاهش در کشورهای متوسط به بالا دیده می‌شود، اما این تأثیر در همه گروه‌های درآمدی مشابه است.

جدول ۱. بحران منجر به کاهش شدید در ساعات کاری و اشتغال می‌شود (FTE)

کاهش ساعات کاری (%)	معادل تمام وقت (۴۰ ساعت، میلیون)	معادل تمام وقت (۴۸ ساعت، میلیون)	
	۲۳۰	۱۹۵	جهان
۵٫۳	۱۴	۱۲	کم درآمد
۶٫۷	۸۰	۷۰	درآمد پایین تر از متوسط
۷٫۰	۱۰۰	۸۵	درآمد متوسط به بالا
۶٫۵	۳۶	۳۰	درآمد بالا
۴٫۹	۲۲	۱۹	آفریقا
۶٫۳	۲۹	۲۴	آمریکا
۸٫۱	۶	۵	کشورهای عربی
۷٫۲	۱۵۰	۱۲۵	آسیا-اقیانوسیه
۶٫۰	۲۴	۲۰	اروپا و آسیای مرکزی
۷٫۸	۱۵	۱۲	(اروپا)

توجه: (۱) مقادیر بالای ۵۰ میلیون به نزدیک‌ترین ۵ میلیون و مقادیر کمتر از آن آستانه به نزدیک‌ترین میلیون گرد شده اند؛ (۲) کاهش اشتغال معادل تمام وقت برای نشان دادن مقادیر برآورد ساعات کاهش یافته ارائه شده‌اند. در صورتی که منحصراً زیرمجموعه کارگران تمام وقت این کاهش را متحمل شده باشند و مابقی کارگران هیچگونه کاهشی را در ساعات کار تجربه نکرده باشند تفسیر این ارقام تخمین کاهش ساعت کار است. این اعداد نباید به عنوان تعداد مشاغل از دست رفته یا افزایش بیکاری تفسیر شوند.

1. Nowcasting
2. Real-time

افزایش نهایی بیکاری جهانی در ۲۰۲۰ اساساً به سرعت بهبود اقتصاد در نیمه دوم سال و میزان موثر بودن اقدامات سیاستی در جهت افزایش تقاضای کار بستگی خواهد داشت.

همانطور که مشخص است، ریسک بالایی وجود دارد که افزایش نرخ بیکاری جهانی در انتهای سال ۲۰۲۰ بسیار بالاتر از تصور اولیه (۲۵ میلیون) در اولین گزارش رصد سازمان بین‌المللی کار خواهد بود. احتمالاً کاهش تولید برای بسیاری از شرکت‌ها مخرب و دارای اثر طولانی مدت خواهد بود، مخصوصاً در کشورهای در حال توسعه که فضای مالی برای تحریک اقتصادی محدود است.

فراتر از بیکاری: کار در معرض خطر

بحران COVID-19 از طریق اختلال گسترده اقتصادی و تأثیر آن بر ساعات کار، بر نیروی کار ۳,۳ میلیاردی در جهان تأثیر گذاشته است. با این حال، شوک وارد شده به بازار کار یکدست نیست و بخش‌های خاصی لطمه رکود فعالیت اقتصادی را بسیار بیشتر تحمل می‌کنند.

بخش‌هایی که بیشتر در معرض خطر هستند:

بسیاری از بخش‌هایی که هنوز در حال کار هستند، مخصوصاً کارگران بخش بهداشت، در خط مقدم با این ویروس می‌جنگند و اطمینان می‌دهند که نیازهای اولیه افراد از جمله کارگران شاغل در بخش حمل و نقل، کشاوری و خدمات ضروری عمومی برآورده می‌شود.

در کل جهان، ۱۳۶ میلیون نیروی کار در بخش سلامت انسان و فعالیت‌های اجتماعی وجود دارد، از جمله پرستاران، پزشکان، سایر کارگران بهداشت و کارگران پشتیبان از جمله کارگران قسمت لباسشویی و تمیزکاری که بسیار در معرض ابتلا به کووید-۱۹ در محل کار قرار دارند. تقریباً ۷۰ درصد از مشاغل در این بخش به عهده زنان است.

بر اساس داده‌های اقتصادی و مالی در «ریل تایم»، تأثیر این بحران بر روی محصول اقتصادی در سطح بخشی را می‌توان ارزیابی کرد (با توجه به داده‌های جهانی موجود، با محدودیت محدودیت تجمعی نبودن آن‌ها).

باتوجه به این ارزیابی، می‌توان تعدادی از بخش‌های اقتصادی اصلی را شناسایی کرد که از افت شدید تولید رنج می‌برند، از جمله خدمات اسکان و غذا، تولید، خرده فروشی و عمده فروشی و املاک و مستغلات و فعالیت‌های تجاری (جدول ۲). این بخش‌ها نیازمند افراد زیادی هستند و میلیون‌ها کارگر کم درآمد و غیرماهر را بخصوص در مورد خدمات اسکان و غذا و خرده فروشی استخدام می‌کنند. معمولاً ریسک‌های اقتصادی برای کارگران این بخش‌ها تحمل ناپذیر و سخت است.

جدول ۲. کارگران در معرض خطر: چشم انداز بخشی

وضعیت اشتغال مینا (برآوردهای جهانی برای سال ۲۰۲۰ قبل از کووید-۱۹)				تاثیر فعلی این بحران بر روی تولید اقتصادی	بخش اقتصادی
سهم زنان (%)	نسبت دستمزد (میانگین درآمد ماهیانه بخش/ میانگین کل درآمدها)	سهم در اشتغال جهانی (%)	سطح اشتغال (۰۰۰س)		
۶۱٫۸	۱٫۲۳	۵٫۳	۱۷۶۵۶۰	پایین	آموزش
۷۰٫۴	۱٫۱۴	۴٫۱	۱۳۶۲۴۴	پایین	فعالیت‌های بهداشت انسانی و کار اجتماعی
۳۱٫۵	۱٫۳۵	۴٫۳	۱۴۴۲۴۱	پایین	وزارت دفاع ملی؛ تامین اجتماعی اجباری
۱۸٫۸	۱٫۰۷	۰٫۸	۲۶۵۸۹	پایین	خدمات رفاهی
۳۷٫۱	۰٫۷۲	۲۶٫۵	۸۸۰۳۷۳	پایین-متوسط*	کشاورزی جنگلداری و ماهیگیری
۷٫۳	۱٫۰۳	۷٫۷	۲۵۷٫۴۱	متوسط	ساخت و ساز
۴۷٫۱	۱٫۷۲	۱٫۶	۵۲۳۳۷	متوسط	فعالیت‌های مالی و بیمه
۱۵٫۱	۱٫۴۶	۰٫۷	۲۱۷۱۴	متوسط	معادن و استخراج معادن
۵۷٫۲	۰٫۶۹	۵٫۴	۱۷۹۸۵۷	متوسط-بالا*	هنر، سرگرمی و تفریح و سایر خدمات
۱۴٫۳	۱٫۱۹	۶٫۱	۲۰۴۲۱۷	متوسط-بالا*	حمل‌ونقل؛ انبار و ارتباطات
۵۴٫۱	۰٫۷۱	۴٫۳	۱۴۳۶۶۱	بالا	خدمات اسکان و غذا
۳۸٫۲	۰٫۹۷	۴٫۷	۱۵۶۸۷۸	بالا	املاک و مستغلات؛ فعالیت‌های تجاری و اداری
۳۸٫۷	۰٫۹۵	۱۳٫۹	۴۶۳۰۹۱	بالا	تولید
۴۳٫۶	۰٫۸۶	۱۴٫۵	۴۸۱۹۵۱	بالا	کسب‌وکار عمده فروشی و خرده‌فروشی؛ تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت

توجه: ارزیابی داده‌های "ریل تایم" و مالی و داده‌های مبنای بخش آمار سازمان بین‌المللی کار در مورد برآوردهای توزیع بخشی استخدام. * بخش‌هایی را نشان می‌دهد که شامل زیربخش‌هایی هستند که از راه‌های مختلف تأثیر پذیرفته‌اند.

۱,۲۵ میلیارد کارگر در سراسر جهان در این بخش‌ها مشغول به کارند، که تقریباً ۳۸ درصد از نیروی کار در کل جهان را شامل می‌شود. با توجه به زمینه کشورها، این کارگران با کاهش زیاد و مخرب در ساعات کاری، کاهش دستمزد و تعدیل‌ها مواجه هستند، و احتمالاً بخش عمده‌ای از تخمین‌ها از روی مدل «کنون بینی» در بالا شکل می‌گیرند.

در میان بخش‌هایی که بیشترین تأثیرات را گرفته‌اند، بخش کسب و کار خرده فروشی و عمده فروشی بیشترین سهم کارگران را نشان می‌دهد، کارگرانی که حقوق کم دریافت می‌کنند و تحت حمایت نیستند. این گروه ۴۸۲ میلیونی، شامل صندوق‌داران، سهام‌داران، مغازه‌داران و کارگران مشاغل مرتبط می‌باشد. کارگران این بخش که در فعالیت‌های ضروری مشغول بکار هستند (مثلاً توزیع غذا) ممکن است به کار ادامه دهند، اما با ریسک سلامت شغلی بیشتری مواجه خواهند شد. کارگران مشاغل غیرضروری با تعطیلی‌های گسترده و کاهش‌های حاد در اشتغال و ساعات کار مواجه می‌شوند.

بخش خدمات اسکان و غذا با ۱۴۴ میلیون کارگر نیز شدیداً تحت تأثیر قرار می‌گیرد. این بخش تقریباً با تعطیلی کامل در بعضی از کشورها و شیب تند کاهش تقاضا در شرایط ادامه فعالیت مواجه است. بیش از نیمی از این کارگران را زنان تشکیل می‌دهند.

بخش تولید، که ۴۶۳ میلیون کارگر را استخدام می‌کند، در بعضی از بخش‌ها ضربه شدید می‌بیند، زیرا به کارگران گفته می‌شود در خانه بمانند، کارخانه‌ها تعطیل می‌شوند و زنجیره عرضه جهانی تا مدتی متوقف می‌شود. اقدامات قرنطینه، تعطیلی مغازه‌های خرده‌فروشی، لغو سفارشات و کاهش حقوق در صنایع اصلی مانند اتومبیل و منسوجات، پوشاک، چرم و کفش سرکوب تقاضا به حساب می‌آیند.

حمل و نقل، انبار و صنعت ارتباط ۲۰۴ میلیون شغل را در سراسر جهان تشکیل می‌دهند، که شامل خلبانان خطوط هوایی و خدمه کشتی، رانندگان، کارگران پستی و سایر کارگران تحویل و همچنین کارگرانی انبارها می‌شود که از زنجیره عرضه جهانی و حمل و نقل محافظت می‌کنند. در حالیکه بعضی از این کارگران به طور منفی متأثر می‌شوند (مانند کارگران صنعت هوایی)، بقیه کارگران به رفع تقاضای زیاد خرده فروشی آنلاین ادامه می‌دهند.

اگرچه فعلاً تأثیر اقتصادی بر روی بخش کشاورزی به عنوان بزرگترین بخش در کشورهای در حال توسعه دیده نشده است، ریسک ناامنی غذایی بخاطر اقدامات مهارکننده از جمله بستن مرزها در حال پیدایش است. با گذشت زمان، کارگران این بخش ممکن است به‌طور فزاینده تحت تأثیر قرار گیرند، مخصوصاً اگر این ویروس در بخش‌های روستایی منتشر شود.

از نظر تفاوت‌های ناحیه‌ای، سهم استخدام در بخش‌های در معرض خطر از ۲۶,۴ درصد در آفریقا تا ۴۳,۲ درصد در قاره‌های آمریکای شمالی، مرکزی و جنوبی متغیر است. با این حال، مناطق دیگر دارای سهم غیررسمی بالاتری هستند، به ویژه در آفریقا که سطح حمایت اجتماعی در آن پایین‌تر است. اگرچه هنوز میزان مرگ و میر ناشی از کووید-۱۹ در این نواحی زیاد نیست، این ویروس در حال حاضر در شماری از کشورهای در حال توسعه به سرعت در حال پخش است، کشورهایی که ارتباط میان غیررسمی، ظرفیت پایین و جمعیت متراکم، دولت‌ها را با چالش‌های اقتصادی و بهداشتی شدید روبرو می‌کنند.

شکل ۲. کارگران در معرض خطر، کار غیررسمی و حمایت اجتماعی

مرگ ناشی از کووید-۱۹ در هر نفر ۱۰۰,۰۰۰ (تا ۱ آوریل) (%)	پوشش تأمین اجتماعی	نرخ اشتغال غیررسمی در بخش غیر کشاورزی	سهم اشتغال در بخش‌های در معرض خطر	
۰,۵	۴۵,۲	۵۰,۵	۳۷,۵	جهان
۰,۰	۱۷,۸	۷۱,۹	۲۶,۴	آفریقا
۰,۵	۶۷,۶	۳۶,۱	۴۳,۲	آمریکا
۰,۱		۶۳,۹	۳۳,۲	کشورهای عربی
۰,۲	۳۸,۹	۵۹,۲	۳۷,۹	آسیا و اقیانوس آرام
۳,۲	۸۴,۱	۲۰,۹	۴۲,۱	اروپا و آسیای مرکزی

توجه: بخش‌هایی که در ریسک بالای اختلال قرار گرفته‌اند شامل فعالیت‌های اسکان و غذا؛ تولید، املاک و مستغلات، تجارت و فعالیت‌های اداری؛ کسب و کار خرده فروشی و عمده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت‌ها هستند.

تحلیل بخشی نشان می‌دهد که همه بخش‌ها و همه کارگران به یک نوع تحت تأثیر قرار نمی‌گیرند. این تحلیل همچنین نشان می‌دهد که بسیاری از افرادی که بیشترین تأثیر را می‌پذیرند کارگرانی با حقوق پایین و دسترسی محدود به پوشش تأمین اجتماعی هستند. این امر می‌تواند بر روی نابرابری کنونی موجود، تأثیر منفی بیشتری داشته باشد.

کارگران اقتصاد غیررسمی

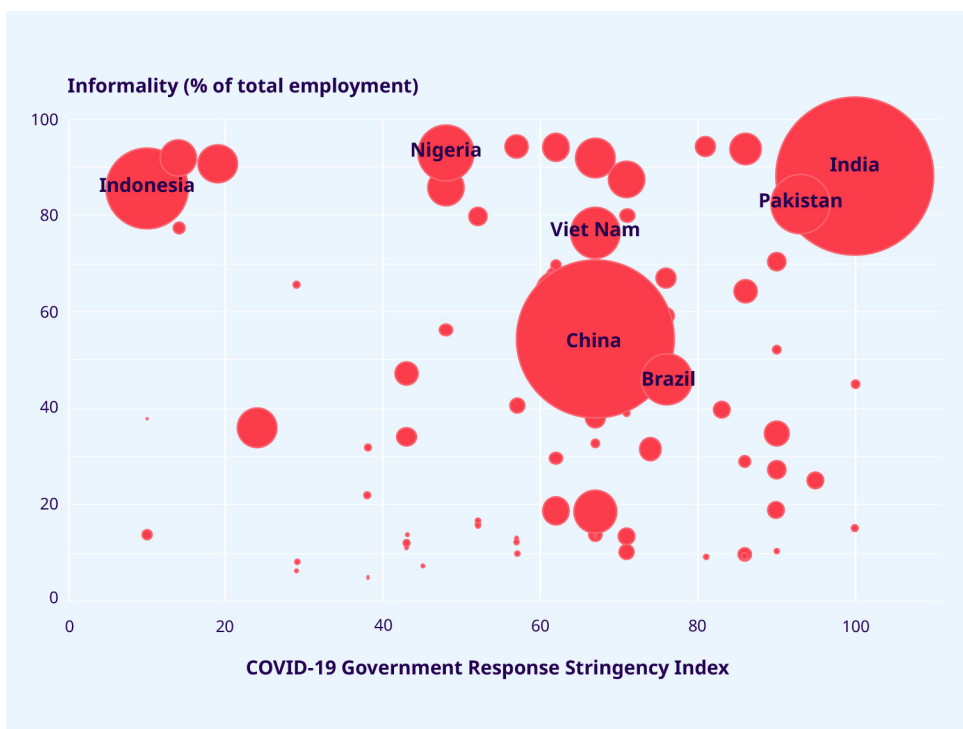
حدود ۲ میلیارد نفر به صورت غیررسمی و اغلب آن‌ها در کشورهای نوظهور و در حال توسعه کار می‌کنند. اقتصاد غیررسمی به مشاغل، درآمد و معیشت کمک می‌کند و در کشورهای با درآمد پایین و متوسط یک نقش اقتصادی اصلی را برعهده دارد. هر چند کارگران بخش اقتصاد غیررسمی همانند مشاغل رسمی از حمایت اصلی همچون پوشش تأمین اجتماعی برخوردار نیستند. آن‌ها همچنین از دسترسی به خدمات مراقبت بهداشتی بی‌نصیب هستند و در صورتیکه بخاطر بیماری کار را متوقف کنند درآمد جایگزین ندارند. کارگران غیررسمی در نواحی شهری در بخش‌های اقتصادی کار می‌کنند که نه تنها در معرض خطر بالای ابتلا به ویروس خواهند بود، بلکه مستقیماً از اقدامات تعطیلی بنگاه‌ها متأثر خواهند شد؛ بازیافت‌کننده‌های زباله، دستفروشان خیابانی و گارسون‌ها، کارگران ساختمانی، کارگران حمل و نقل و کارگران خانگی در این دسته قرار دارند.

کووید-۱۹ در حال حاضر میلیون‌ها کارگر غیررسمی را تحت تأثیر قرار داده است. در هند، نیجریه و برزیل تعداد کارگران در اقتصاد غیررسمی متأثر از تعطیلی و سایر اقدامات مهارکننده قابل توجه است (شکل ۳). در هند، با سهم تقریبی ۹۰ درصدی افرادی که در اقتصاد غیررسمی کار می‌کنند، حدود ۴۰۰ میلیون کارگر در بخش اقتصاد غیررسمی در طول بحران در معرض فقیرتر شدن قرار دارند. اقدامات تعطیلی فعلی در هند، این کارگران را بسیار تحت تأثیر قرار داده‌اند، و آن‌ها را مجبور کرده‌اند که به نواحی روستایی برگردند.

کشورهایی که شکنندگی، درگیری طولانی، بلایای طبیعی مکرر و یا جایجایی اجباری را تجربه می‌کنند، با شیوع بیماری همه‌گیر با یک فشار مضاعف روبرو خواهند شد. آن‌ها برای آمادگی و پاسخ به کووید-۱۹ زیاد مجهز نیستند، زیرا دسترسی به خدمات اصلی مخصوصاً بهداشت و اصول بهداشتی محدود است. کار شایسته، تأمین اجتماعی و امنیت در محل کار ارائه نشده است؛ نهادهای آن‌ها ضعیف است؛ گفتگوی اجتماعی یا ناقص است یا وجود ندارد.

شکل ۳. کارگران غیررسمی تحت تعطیلی و سایر اقدامات مهارکننده

شکل ۳. محور X افقی در این نمودار شاخص سختگیری اقدامات دولتی کووید-۱۹ دانشگاه آکسفورد را نشان می‌دهد. محور عمودی Y اشتغال غیررسمی را به عنوان سهمی از کل اشتغال در کشور مربوطه بر اساس محاسبات سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد. به عنوان بُعد سوم، اندازه مربوط به هر حباب اندازه نسبی کل اشتغال غیررسمی را در هر کشور نشان می‌دهد که با ضرب کردن درصد اشتغال غیررسمی (یعنی مقدار نشان داده شده در محور Y) در کل اشتغال در هر برآورد مدل ILOSTAT در سال ۲۰۲۰ به دست می‌آید.

اقدامات سیاستی

اولین گزارش رصد سازمان بین‌المللی کار بر روی کووید-۱۹ بر پیام‌های زیر تاکید داشت، که در این مرحله از بحران نیز کماکان مرتبط هستند:

- ◀ استانداردهای کار بین‌المللی یک پایه قوی را برای اقدامات سیاستی اصلی ایجاد می‌کنند.
- ◀ اقدامات سیاستی باید بر روی دو هدف آنی تمرکز کنند: اقدامات حمایت بهداشتی و حمایت اقتصادی در زمینه عرضه و تقاضا.

- ◀ اقدامات در مقیاس بزرگ و منسجم در همه زمینه‌های سیاستی برای ایجاد اثرات قوی و پایدار لازم است.
- ◀ ایجاد اطمینان از طریق اعتماد و نهادینه‌سازی گفتگو برای اجرای مؤثر اقدامات سیاستی لازم است. این شامل اعمال نفوذ گفتگوی اجتماعی برای تنظیم بسته‌های سیاستی است به گونه‌ای که بهترین کمک را به افراد نیازمند ارائه دهد.

◀ واکنش‌های سیاسی باید ۴ رکن را در نظر بگیرند:

رکن ۱: تحریک اقتصاد و اشتغال

رکن ۲: حمایت از شرکت‌ها، مشاغل و درآمدها

رکن ۳: حمایت از کارگران در محل کار

رکن ۴: تکیه بر گفتگوی اجتماعی به عنوان راه‌حل

علاوه بر این پیام‌ها، برآوردهای این گزارش هم نیازهای زیر را نشان می‌دهند:

- ◀ حمایت‌آنی از بخش‌ها و گروه‌های تأثیرپذیر و گروه‌های جمعیتی، مخصوصاً شرکت‌ها و کارگرانی که در اقتصاد غیررسمی کار می‌کنند. در کشورهای با سطح بالای کار غیررسمی اقدامات ویژه و هدفمند لازم است، از جمله پرداخت‌های انتقالی نقدی به افرادی که بسیار تحت تأثیر تعطیلی قرار گرفته‌اند و تغییر رویکرد تولید برای تأمین اشتغال جایگزین (به عنوان مثال برای کیت‌های PPE).

شکل ۴. چهارچوب سیاستی: چهار رکن اصلی برای مبارزه با کووید-۱۹ براساس استانداردهای کار بین‌المللی

این امر باید با تلاش‌هایی برای تضمین عرضه کافی غذا و سایر مواد لازم تکمیل شود. ابتکارات محلی و جامعه محور می‌توانند نیازهای خاصی را تأمین کنند و باید شامل سازمان‌های نماینده آنها در اقتصاد غیررسمی باشند.

◀ همراه با حمایت از کارگران شاغل در اقتصاد غیررسمی، باید برای حمایت از کارگران رسمی و شرکت‌ها تلاش کرد تا قرار نگرفتن مجدد آنها در کار غیررسمی در نتیجه این بحران و از دست رفتن دستاوردهای سال‌های اخیر در سال‌های اخیر تضمین شود.

◀ اطمینان از استفاده از منابع عمومی برای حمایت از اشتغال و درآمد کارگران لازم است. بنابراین، کمک‌های مالی و غیرمالی را می‌توان به صورت راهبردی برای تشویق شرکت‌ها به حفظ و/یا ایجاد مشاغل ارائه داد.

◀ ترکیب اقدامات ملی و هدفمند بایستی شرایط ملی از جمله ساختار اقتصاد، روندهای نابرابری موجود و نهادهای بازار کار که به بهترین شکل ممکن سیاست‌ها را ارائه می‌دهند را در نظر بگیرد. کشورها باید منابعی را برای معرفی اقدامات محرک مالی مستقیم پیدا کنند تا در بحران از شرکت‌ها و درآمدها از طریق انسجام سیاستی و رویکرد کل‌دولتی حمایت کنند.

واکنش سیاستی سریع و بزرگی انجام شده است. همانطور که در سراسر جهان شاهد هستیم، دولت‌ها در حال اقداماتی بی‌سابقه در پاسخ به یک بحران بی‌سابقه هستند. اکثر اقتصادهای پیشرفته اقداماتی فوق‌العاده برای خنثی‌افت موقت در درآمد و تقاضای کل، برای اطمینان از سطح کافی حمایت اجتماعی و تثبیت بازارهای اعتباری و مالی اعلام کرده‌اند. اقدامات سیاستی در بسیاری از موارد سریع بوده است اما در برخی کشورها، این روند همچنان کند است. همچنین سؤالاتی در مورد اندازه بسته‌های حمایتی وجود دارد، زیرا در بعضی از کشورها به نظر می‌رسد این بسته‌ها برای پاسخگویی به همه نیازها بسیار ناکافی هستند. با گسترش بحران در کشورهای کم‌درآمد و با درآمد متوسط، اقدامات مشابه (یا حتی بیشتر) ضروری خواهد بود. اقدامات فوری جبرانی برای بنگاه‌ها و کارگرانی که در اقتصاد غیررسمی فعالیت می‌کنند لازم است. دولت‌های دارای تجارت آزاد، بازارهای سرمایه بین‌المللی باثبات و نقدینگی بین‌المللی به تقویت آنها کمک می‌کنند. کمک‌های بشردوستانه و حمایت بین‌المللی برای واکنش به بحران‌های سلامت و بازار کار در کشورهای کم‌درآمد از طریق دسترسی به وام‌های ترجیحی، هدایا و بخشش بدهی و دسترسی فوری به تدارکات و تخصص مربوط به سلامت مهم خواهد بود، زیرا در این کشورها فضای مالی و ظرفیت‌ها بسیار محدود است.

آینده بسیار نامشخص است. چنین پیشرفت سریع و گسترده ما را از نظر ارزیابی بازار کار و اثرات اقتصادی و در پیش‌بینی طول و شدت شوک در وضعیتی بی‌سابقه قرار داده است. مشخصه اصلی چشم‌انداز فعلی، عدم اطلاع از شدت شوک فعلی به اقتصاد، مدت زمان شوک و تأثیرات بلندمدت بر مشاغل و بازار کار است. به همین دلیل رصد «ریل تایم» و به‌روزرسانی واکنش‌های سیاستی برای همه دولت‌ها بسیار مهم است.

• برای دسترسی به متن اصلی گزارش می‌توانید به آدرس اینترنتی زیر مراجعه نمایید:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/briefingnote/wcms_740877.pdf

سایر عناوین سلسله گزارش‌های سیاستی مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی در خصوص کرونا ویروس که در سایت مؤسسه قابل دسترسی است

۵- اقتصاد در عصر ویروس کرونا

۶- سازمان تأمین اجتماعی و بحران کرونا

۷- بدنامی (انگ) اجتماعی مرتبط با کووید ۱۹

۸- بحران کرونا و حمایت‌های اجتماعی

۱- بحران کرونا و سیاست‌های اجتماعی

۲- بحران کرونا و مداخلات غیر دارویی

۳- ویروس کرونا: اقتصاد جهان در معرض خطر

۴- توقف کرونا: سرکوب یا فرونشانی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی | سازمان تأمین اجتماعی

آدرس: تهران میدان آرژانتین خیابان شهید احمد قصیر (بخارست) خیابان دهم پلاک ۲۰
تلفن: ۸۸۷۵۳۲۴۵ (۰۲۱) (+۹۸)
دورنگار: ۸۸۵۰۷۴۲۱ (۰۲۱) (+۹۸)

موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

گزارش نهم
WWW.SSOR.IR